

Throndhjems Omegns Fugle,

ved V. Storm.

Skjønt nedenstaaende Optegnelser hovedsageligt kun indeholde en Fortegnelse over de Arter af Fugle, som ere fundne i Throndhjems Omegn — det vil sige, i Regelen indenfor en Afstand af omtr. 3 Mile — tilligemed nogle Notitser om Trækket m. m., kunne de maaske være af nogen Interesse til Sammenligning med andre Steders ornithologiske Fauna samt for Samlingen og dens Forøgelse og muligens tjene som Udgangspunkt for videre Undersøgelser, eftersom forhen kun lidet eller ialfald intet samlet er bekendtgjort i denne Henseende.

De ere Resultatet dels af egne Excursioner for længere Tid siden dels af de mange i Løbet af mere end 20 Aar til Samlingerne eller til privat Præparation indleverede Exemplarer, som jeg har havt Anledning til at se eller undersøge, ligesom jeg ogsaa i det samme Tidsrum har gjort Iagttagelser om Trækfuglenes Ankomst i Byens nærmeste Omegn. Fremdeles har Hr. Cand. Lundgreen ladet mig disponere over de af ham i flere Aar førte Optegnelser, hvoraf noget forhen er optaget i Colletts Arbejder, og Hr. H. T. Gram har tilladt mig at anføre, hvad der findes i hans Samling af særegen Interesse.

Antallet af de Arter, som ere fundne i Omegnen med den nævnte Begrændsning, er 178; desuden er nedenfor nævnt — uden Nummer i Fortegnelsen — saadanne, som høist sandsynligt forekomme, fordi de ikke sjelden ere trufne i de nærliggende Trakter, som ogsaa ved de øvrige Arter hist og her ere berørte,

samt nogle faa, der af Andre ere anførte som trufne her i Eg-
nen, men hvoraf jeg ikke har seet Exemplarer.

Det anførte Antal er, skjønt det neppe staar tilbage for
mange andre Steders af samme Udstrækning, sammenlignet f. Ex.
med Christiania Omegns Fauna, ikke betydeligt, hvorimod de paa
sidstnævnte Sted aarligt rugende Arter ere ialfald forholdsvis
færre. Efter Collett (Overs. af Christiania Omegns ornithol.
Fauna 1864) beløbe nemlig de sidste sig til 102, og det hele
Antal Arter, som der omtales som tilhørende Faunaen, er 220
(hvortil dog nogle senere ere tilkomne); men af disse er en Del
saadanne tilfældige Gjester fra sydlige Egne, der ikke overskride
Dovre, medens de der aarligt rugende, som ikke naa herop, kun
ere: *Lanius collurio*, Nødvækken (*Sitta europæa*), (som dog fin-
des op til Søndmøre), Tornirirken (*Linota cannabina*), der for-
øvrigt er funden i Surendalen, Trælærken (*Alauda arborea*), Lær-
kefalken (*Falco subbuteo*), Hvepsehøgen (*Pernis apivorus*), Vagtelen
(*Perdix coturnix*), (ligeledes forekommende i Surendalen) samt
muligens Duetrosten (*Turdus viscivorus*), der forhen er angivet
at være truffet i Throndhj. Omegn, hvad senere ikke har be-
kræftet sig; forøvrigt er Piffinken (*Fringilla montana*) den eneste,
der tillige er aarlig Rugefugl i den nordligere Del af Landet
uden at være bemærket nogensinde i det Throndhjemske.

Men foruden den Omstændighed, at Throndhjems Omegn i
længere Strækninger hæver sig til en Høide af 500—700 M., er
der, som bekjendt, flere mere de mindre subalpinske Arter, der
i det Nordenfjeldske ruge paa mange Steder i Lavlandet, men
i den sydligere Del af Landet i Regelen kun i højere liggende
Regioner, saasom Ringtrosten (*Turdus torquatus*), Lavskrigen
(*Garrulus infaustus*), *Anthus pratensis*, Bergfinken (*Fringilla
montifringilla*), Agerloen (*Charadrius apricarius*), den mindre Spove
(*Numenius phaeopus*) og nogle, som især høre hjemme ved Vest-
kysten eller ruge ved salt Vand, f. Ex. Skjærlærken (*Anthus
obscurus*), *Linota flavirostris*, Viben (*Vanellus cristatus*), Kjelden
(*Hematopus ostralegus*), Ringgåsen (*Vulpanser tadorna*), Edder-
fuglen (*Somateria mollissima*), Tyvjoen (*Lestris parasitica*), Teisten
(*Uria grylle*), hvilke her nævnte, til Forskjel fra Christiania Om-

egns Fauna have sine aarlige Rugepladse i det her omhandlede Gebet, hvis samlede Antal af Rugefugle ligeledes beløber sig til omtr. 100 eller noget derover.

Den øvrige Forskjel er ikke stor og kan bero dels paa en anden local Naturbeskaffenhed dels derpaa, at Christianiaegnen i et meget længere Tidsrum har været Gjenstand for nøjagtigere Undersøgelser, saa at den repræsenterer $\frac{1}{2}$ af Landets Fauna og derfor bedst kan benyttes til Sammenligning. — Andre Arter, som ere forekomne der, men endnu ikke ere fundne i Throndhjems Omegn, ere Furukorsnebben (*Loxia pytiopsittacus*), som dog er fundet vestligere under næsten samme Bredde samt paa Dovre over Naaletrægrænsen, Blaakjelken (*Lusicola succica*), Fjeldlærken (*Alauda alpestris*), *Anser minutus & albifrons*, hvilke som nordiske rimeligvis ogsaa maa kunne træffes her paa Gjennemtrækket, og hvoraf den første i Colletts „Norges Fugle“ opgives (efter Hewitson) at være „Rugegefugl hist og her gennem Throndhj. Stift“, Lapuglen (*Strix lapponica*), hvoraf jeg har seet et Ex. fra Snaasen, Tranen (*Grus cinerea*), som er skudt ved Levanger, Skraben (*Puffinus anglorum*), der netop tilhører Vestkysten. — Arter, hvormed det omvendte er Tilfælde, ere Fjeldrypen (*Lagopus alpina*), *Totanus fuscus* (?), *Gallinula chloropus* (?), hvilke 2 sidste ere fundne i tilgrænsende Trakter, Pragtedderfuglen (*Somateria spectabilis*), *Larus leucopterus & L. eburneus*, *Phalacrocorax cristatus*, *Cygnus Bewickii* og *Alauda cristata*, hvilken sidste er ny for Norges Fauna. — De ikke rugende Arter endelig, som ere fælles for begge Steder, bestaa mest af de arctiske og alpinske, som træffes paa Gjennemtrækket og opholde sig her i længere Tid om Høsten, saasom adskillige Vadefugle eller overvintre, saasom Arterne af Alkefamilien, Havellen (*Harelda glacialis*), Krykjen (*Rissa tridactyla*) o. fl.

Hvad Trækfuglenes Ankomst om Vaaren angaar, da synes de fleste Arter at indfinde sig her omtr. 1 à 2 Uger senere end i Christianiaegnen (efter Siebkes Optegnelser om Trækfuglenes Ankomst til Chra., i N. Mag. f. Naturvds. B. 8). Undtagelser herfra er Lærken (*Alauda arvensis*), som idetheletaget er den af alle Trækfugle, der viser størst Variation i denne Henseende paa Grund af Aarstidens her saa høist forskellige Beskaffenhed, og

dens Ankomst bemærkes undertiden indtil 4 à 5 Uger senere end ved Christiania; omvendt komme nogle af dem, som fornemmelig tilhøre Vestkysten, samtidigt paa begge Steder, saasom *Hæmatopus* & *Vanellus cristatus* eller tidligere her, saasom Stæren (*Sturnus vulgaris*); af Spoverne trækker *Numenius arquata* (efter Collett) over Christianiadalen fra Slutningen af April indtil ud i Mai, medens dens Ankomst til Thronhj. almindeligt indtræffer i Begyndelsen af April, ja endog i Marts, og *Num. phaeopus*, som her bemærkes i Midten af April, trækker neppe nogensinde før i Mai over Christianiadalen. Disse Arter og flere andre, hvormed et lignende Forhold finder Sted, maa altsaa trække langs Kysten, saa meget mere som de ved Stavanger (efter Bahrs „Stavanger Omegns Fugle“, 1866 & 70) komme endnu meget tidligere. Forøvrigt indfinde Trækfuglene sig i forskellige Aar til temmelig bestemt Datum, skjønt Temperatur og Veirligt paa den Aarstid er høist forskjelligt. Kun naar i 1ste el. 2den Uge af Mai, da de fleste *Sylvicolæ* komme, meget vinterligt Veir vedværer længe, indfinde disse sig ofte samtidigt og noget senere end sædvanligt. Dette bemærkedes især Vaaren 1871, da Sne og Kulde vedvarede uafbrudt endnu d. 18de Mai, da Rødstjerten *Lusciola phoenicurus*, Skvætterne (*Saxicola oenanthe* & *rubetra*), Fluesnappere (*Muscicapa atricapilla*), Hortulaner (*Emberiza hortulana*) pludseligt i Mængde bemærkedes inde i Byen. (Det samme Phænomen, at de nævnte Arter første Gang bemærkedes samtidigt og tyede ind til Husene, iagttoges samtidigt i Ørkedalen).

En fuldstændig Undtagelse var Vaaren 1867, da hele Mai Maaned var overordentlig kold og Løvtræerne ikke aabnede sine Knopper førend i Juni; fra dette Aar savnes alle Optegnelser om de Trækfugle, som pleie at indfinde sig paa den Tid, og i Løbet af Sommeren hørtes nogle af dem kun sjelden, andre Arter slet ikke. Det er rimeligt, at de ere bukkede under, før de naaede op til os; thi i Hr. Statsrevisor Fischers Opsats, „Snestormen d. 13de Mai 1867 og Smaaafuglene“ (i Schjøthets Naturh. Tidskr. R. III, B. 6) berettes om, hvorledes disse i Mængde omkom i Danmark og det sydlige Sverige, men denne

Forfatter antager, at det var de Individer, som vare paa Træk til nordligere Egne, eftersom senere nye ankom.

Nedenfor anføres den tidligste Datum for en Del Trækfugles Ankomst i de sidste 25 Aar samt den sildigste for saadanne Tilfælde, da der ikke er Grund til at antage, at de ikke allerede ere komne længe forud:

- Stæren (*Sturnus vulgaris*) 1ste Marts til 20de Marts.
- Lærken (*Alauda arvensis*) 14de Marts—12te April.
- Kjælden (*Hæmatopus ostralegus*) 20de Marts—4de April.
- Snespurve (*Plectrophanes nivalis*) 20de Marts—April.
- Maaltrosten (*Turdus musicus*) 25de Marts—Slutn. af April.
- Storspoven (*Numenius arquata*) 27de Marts—Midten af April.
- Sorttrosten (*Turdus merula*) omkring 1ste April.
- Viben (*Vanellus cristatus*) ligesaa.
- Blaakraaken (*Corvus frugilegus*) ligesaa.
- Kajen (*Corvus monedula*) ligesaa.
- Rødkjelken (*Erithacus rubecula*) 4de April—20de April.
- Bjergfinken (*Fringilla montifringilla*) 12te April—omkring 1ste Mai.
- Den mindre Spove (*Num. phaeopus*) 12te—til Slutn. af April.
- Gransangeren (*Phyllopneuste abietina*) 13de—25de April.
- Rugden (*Scolopax rusticola*) 2den Halvdel af April.
- Linerlen (*Motacilla alba*) 15de—22de April.
- Jernspurven (*Accentor modularis*) 15de April—Beg. af Mai.
- Engpiplærken (*Anthus pratensis*) 20de April—Beg. af Mai.
- Taarnfalken (*Falco tinnunculus*) 20de April—Beg. af Mai.
- Rødvingetrosten (*Turdus iliacus*) 22de April—8de Mai.
- Ringtrosten (*Turdus torquatus*) Slutn. af April el. Beg. af Mai.
- Stenfalken (*Falco aesalon*) omkring 1ste Mai.
- Rødstjerten (*Ruticilla phænicurus*) 1ste—18de Mai.
- Rødbenet Sneppe (*Totanus calidris*) Beg. af Mai.
- Stendulpen (*Saxicola oenanthe*) 2den Mai—18de Mai.
- Sort Fluesnapper (*Muscicapa atricapilla*) 2den—18de Mai.
- Strandsnipe (*Totanus hypoleucos*) 3die Mai.
- Buskskvetten (*Pratincola rubetra*) 5te—18de Mai.
- Løvsangeren (*Phyllopneuste trochilus*) 8de—18de Mai.

- Træpiplærken (*Anthus arboreus*) 8de—20de Mai.
 Ortulanen (*Emberiza hortulana*) 10de—18de Mai.
 Gulerlen (*Budytes flavus*) 11te—22de Mai.
 Digesvalen (*Cotyle riparia*) 12te—Slutn. af Mai.
 Ladesvalen (*Hirundo rustica*) 12te—Slutn. af Mai.
 Tagsvalen (*Chelidon urbica*) 13de—Slutn. af Mai.
 Graasangeren (*Sylvia cinerea*) 13de—25de Mai.
 Rundfuglen (*Eudromias morinellus*) Midten af Mai.
 Agerrixen (*Crex pratensis*) 16de—Slutn. af Mai.
 Graa Fluesnapper (*Muscicapa grisola*) 23de—Slutn. af Mai.
 Gjøgen (*Cuculus canorus*) 24de Mai—Beg. af Juni.
 Havesangeren (*Sylvia hortensis*) 24de Mai—Beg. af Juni.
 Taarnsvalen (*Cypselus apus*) 27de Mai—11te Juni.
Sylvia curruca — Slutn. af Mai.
Sylvia hypolais — Slutn. af Mai—Beg. af Juni.
 Ternen (*Sterna hirundo*) — Beg. af Juni.

I følgende Fortegnelse over Arterne er med Hensyn til System og Benævning fulgt Colletts, „Norges Fugle“, fordi Exemplarerne i Samlingen for Tiden ere benævnedede paa samme Maade:

Ord I. Passeres.

Turdus viscivorus Lin. opgives i Sundevalles „Svenska Foglarne“ at være bemærket ved Throndhj. og af Nilsson i „Skand. Fauna“ og „Illum. Fig. til Skand. Fn.“ at være seet af Forf. i Størdalen, hvorimod den ikke nævnes i den af ham førte Dagbog over hans Reise i disse Trakter, skjønt der i den netop fra det nævnte Sted nævnes adskillige andre Arter. Trods megen Eftersøgen saavel af mig som Andre i en lang Aarrække er den aldrig bemærket, og det er sandsynligt, at flere af Opgifterne om dens Forekomst nordenfjelds ere usikre.

1. *Turdus musicus* Lin. Almindelig om Sommeren i alle Naaleskove. Ved dens Ankomst om Vaaren — i Regelen i Løbet af April, sjældnere i Slutningen af Marts (saasom i 1857) — opholder den sig nogen Tid i Byens Udkanter, især naar megen Sne ligger i Skovene Den forlader Egnen i Løbet af October.

2. *Turdus iliacus* Lin. ankommer i sidste Halvdel af April

og høres da gjerne paa Højderne østenfor Byen, hvor den ogsaa ruger om Sommeren, skjønt den er hyppigst i Fjeldtrakter.

3. *Turdus pilaris* Lin., den i størst Mængde forekommende Trosteart, opholder sig i Byens Udkanter i Regelen til de sidste Dage af December, især naar der er meget Rognbær; i den milde Vinter 1879—80 forekom den i stor Mængde til Begyndelsen af Februar. — 3 Varieteter fra Omegnen opbevares i Samlingen, en med hvidt Hoved, en med hvid Ryg og hvidspraglet Underkrop og en 3die med askegraat Hoved og gul Underkrop.

4. *Turdus merula* Lin. er ligeledes almindelig; dens Ankomst om Vaaren falder omkr. Midten af April; enkeltvis er den truffet overvintrende. (En Varietet med hvidlige Vinger opbevares fra Ørkedalen i Grams Saml.)

5. *Turdus torquatus* Lin. ruger fornemmelig i høiere liggende Trakter, saasom paa Byaasen, paa Raneimsvåtten, paa Jervfjeldet, men paa Nordsiden af Fjorden eller i de skovløse Trakter ved Indløbet til Fjorden hyppigt i de laveste Regioner.

6. *Cinclus aquaticus*, Bechstein. Kommer om Vinteren ned til Byen ved Nidelven, saalangt som denne er islagt; saaledes i kolde Vintre (som 1878—79) lige til Havnen; i den milde Vinter 1879—80 saaes den ikke, hvorimod Exemplar beholdtes fra dens Rugepladse (ved Jonsvandet). Af de 2 Former, som omtales af Collett, („Mindre Medd. vedr. Norges Fuglefauna“ i Mag. f. Nat. vdsk. 1877), har jeg oftere seet Individuer med mere eller mindre tydeligt rødbrunt Belte end uden dette.

7. *Regulus cristatus*, Willoughby. Almindelig i Naaleskove hele Aaret.

8. *Ruticilla phoenicurus* (Lin. *Sylvia* Latham) ruger alm. saavel inde i Byen som i Omegnen og kommer om Vaaren i Regelen 2den Uge af Mai (i 1858 d. 30te April, i 1864 d. 1ste Mai). Den forlader os i Begyndelsen af September.

9. *Erithacus rubecula* (Lin. *Sylvia* Lath.) kommer omtr. samtidigt med *Turdus musicus* (i 1856 de første Dage af April) og opholder sig om Vaaren ligesom denne efter Omstændighederne i større eller mindre Antal i Byens Udkanter langs Elven; er forøvr. almindelig og ruger især i Mængde langs Fjor-

den, østenfor Byen. Forlader os i October, men i 1880, da pludselig Vinter indtraf, opholdt den sig her lige til Begyndelsen af December og kom ved stærkt Snefald ind i Byens Udkanter, hvilket ogsaa er Tilfælde om Vaaren.

10. *Saxicola oenanthe* Lin. er alm. overalt og kommer gjennemsnitlig i 1ste el. 2den Uge af Mai. Enkelte Individder sees endnu i Midten af September.

11. *Pratincola rubetra* (Lin. *Saxicola* Bechst.) er ligesaa almindelig og kommer gjennemsnitlig samtidigt med foregaaende eller noget senere (i 1859 bemærket d. 11te Mai, i 1860 d. 12te, i 1861 d. 16de, i 1862 d. 11te, i 1872 d. 9de, i 1874 i den 1ste Uge af Mai, i 1875 d. 8de, i 1878 d. 13de, i 1880 omkr. d. 10de). Den forlader Egnen i Begyndelsen af September.

12. *Accentor modularis* (Lin.) bemærkes i Byens Udkanter om Vaaren gjerne i sidste Halvdel af April samt om Høsten og er forøvr. almindelig i Naaleskovene om Sommeren.

13. *Sylvia hortensis* Bechst. forekommer ikke saa hyppigt i Byens nærmeste Omegn, men især i Mængde i Lierne i Dalene. Den hører til de senest ankomne Trækfugle og høres sjelden før d. 25de Mai.

14. *Sylvia atricapilla* Briss. hører til de sjeldnere Arter af denne Slægt, men er dog nogle Gange skudt om Sommeren i Byens Nærhed; oftere er den erholdt som Efternøler i Begyndelsen af Vinteren, fanget i Kramsfuglsnare; 1 Ex. toges den 26de December (1873) inde i Byen og opbevares i Samlingen.

15. *Sylvia cinera* Briss. er almindelig i Kratskov og kommer om Vaaren gjennemsnitlig i 3die Uge af Mai og drager bort omkr. d. 1ste September.

16. *Sylvia curruca* Lin. er truffet temmelig sparsomt rugende i Naaleskovene, saasom ved Jonsvandet, hvorfra Exemplarer haves i Grams Saml.

17. *Phylloperuste trochilus* (Lin. *Sylvia* Lath.) forekommer alm. i Løvskovene; bemærket i 1858 første Gang d. 9de Mai, 1859 d. 12te, 1866 d. 11te, 1868 d. 12te, 1872 d. 13de, 1874 d. 15de, 1875 d. 8de, 1877 d. 13de, 1880 omkr. d. 12te Mai. Sees undertiden endnu i Midten af September.

18. *Phyllopneuste abietina* (*Sylvia*) Nilsson. Ruger alm. i alle Naaleskove og er næst *Sylv. rubecula* den af alle Sylvier, som kommer tidligst om Vaaren (gjennemsnitl. fra 20de—25de April), da den gjerne høres i Byens Udkanter, hvor enkelte Par ogsaa have Tilhold hele Sommeren, saasom paa Domkirkegaarden. Tidligst er den bemærket 13de April; den drager bort om Høsten senere end foregaaende.

19. *Ficedula hypoleis* (Lin. *Sylvia* Lath.) er fundet rugende paa flere Steder i Byens Nærhed, saasom langs Nidelven og i Devlehavnen, fra hvilke Steder dens Æg haves, og Exemplarer ere skudte.

20. *Lanius excubitor* Lin. træffes temmelig hyppigt især om Vinteren, i alle Trakter; er truffet rugende colonivis paa Højderne mellem Horrig og Selbo (meddelt af Adj. Schulz, som der skjød flere Explrr.), samt paa andre Steder, helst i subalpine Trakter. Blandt de erholdte Exemplarer forefindes (efter Colletts Bestemmelse) saavel typiske Individuer af den normale som næsten typiske af *L. major* Pall. og Overgange mellem begge. Senere er erholdt flere af den sidstnævnte.*)

21. *Muscicapa atricapilla* Lin. ruger alm i Byens Udkanter og nærmeste Omegn og er her meget hyppigere end følgende. Dens Ankomst falder gennemsnitlig omkr. 8de Mai (fra d. 2den til d. 16de) og dens Bortreise i Slutningen af August.

22. *Butalis grisola* (Lin. *Muscicapa*). I Colletts „Norges Fugle“ opgives den i det Thronhjemske at være hyppigere end foregaaende; dette er muligens Tilfælde i Skovtrakterne, men ikke i Byens Nærhed. Den ankommer om Vaaren meget senere end foregaaende.

23. *Troglodytes europæus* Leach. Er om Vinteren hyppig, dog ikke alle Aar, ved og i Byen og har gjerne Tilhold ved Søboderne og Skibene i Havnen; om Sommeren bemærkes den sjelden.**)

*) Cfr. Steineger og Collett i Arch. f. Math. og Naturvdsdsk.

**) Dette stemmer ikke med den Jagttagelse af Fischer (i Schjøthe, Nath. Tidsskr. 3 R. 2 B. p. 17), at den i Danmark ubetinget er Trækfugl og at Angivelserne om, at den er Standfugl, skrive sig fra Tyskland.

24. *Parus major* Lin. kommer i September i Mængde ind i Byen, hvor den opholder sig om Vinteren. Allerede i Midten af Januar høres dens Sang, undertiden først i Slutningen af Maa-neden, sjelden tidligere (i 1878 allerede d. 4de.)

25. *Parus coeruleus* Lin. er ligeledes alm. saavel Sommer som Vinter; i 1880 rugede den i en Træplantning midt inde i Byen.

26. *Parus ater* Lin. Alm. i Naaleskove hele Aaret.

27. *Parus borealis de Selys.* Alm. i Naaleskove.

28. *P. palustris* Lin. Alm. i Løvskov og Krat og træffes om Vinteren ligesom *P. major & coeruleus* i Byens Udkanter.

29. *Lophophanes cristatus* (Lin. *Parus*) udbreder sig sand-synligvis mere og mere. Før 10 à 20 Aar siden bemærkedes den ikke her i Egnen; nu er den almindelig i alle Naaleskove ogsaa østenfor Byen, saasom ved Jonsvandet, hvorfra flere Explrr. haves.

30. *Orites caudatus* (Lin. *Parus*) ruger ikke sjelden i Skov-trakterne, hvorfra Exemplarer ere erholdte om Sommeren; sees undertiden i smaa Flokke i Byens Udkanter paa Strøget Høst og Vinter.

31. *Certhia familiaris* Lin. sees om Vinteren temmelig hyp-pigt i Byens Udkanter og Omegn; om Sommeren i Naaleskovene, men bemærkes da sjeldnere.

32. *Chelidon urbica* (Lin. *Hirundo*) kommer i Regelen i Mai Maanedes 3die Uge og opholder sig da nogen Tid i Byens Nær-hed; dens Rugepladse om Sommeren er helst i noget højere lig-gende Trakter. I Begyndelsen af September drage de fleste Svaler bort, men enkelte Aar, selv efter at stærk Frost er indtruffet, sees undertiden denne og følgende Art i smaa Flokke i Byen, i October eller November (især i 1867, da det samme bemærkedes ogsaa paa andre Steder i Landet).

33. *Hirundo rustica* Lin. er almindelig, men synes at have af-taget i Antal i senere Tid. Den kommer om Vaaren i Regelen noget tidligere end foregaaende og er tidligst bemærket d. 12te Mai.

34. *Cotyle riparia* (Lin. *Hirundo*) ruger især i bratte Elve-mæler og kommer under almindelige Forhold nogle Dage før

foregaaende Art; ved langvarigt koldt Veir komme undertiden alle 3 Arter samtidigt, eller en af de 2 foregaaende først. Tidligst ere Svalerne bemærkede d. 12te Mai (i 1875 *H. rustica*, i 1863 *C. riparia*). I over 30 Aar har den ruget i Kolonier i Byens Skandsevold.

35. *Motacilla alba* Lin. Hannerne komme næsten hvert Aar til temmelig bestemt Datum (16de—22de April), selv om Veiret er fuldstændig vinterligt, i hvilket Tilfælde de have Tilhold i Fjæren i store Flokke. Efternølere bemærkes ofte, senest d. 6te December (1857). (Individer med sort Ryg (*M. Yarrellii?*) er af og til bemærket; et Ind. med hvid Ryg saa jeg i Byen i Høsten 1880). — Som Exempel paa Trækfuglenes Tilbagekomst til Udrugningsstedet kan anføres, at et Individ med kun 1 Ben (det andet formodentlig bortskudt) i 3 paa hverandre følgende Aar bemærkedes paa en og samme Localitet.

36. *Budytes flavus* (Lin. *Motacilla*) bemærkes kun yderst sjelden ved Byen paa Gjennemreise. (Dens Rugepladse er især i den subalpinske Region, saasom i Thydalen, hvor jeg har bemærket den i Mængde om Sommeren; dog ruger den aarlig i Ørkedalen i Lavlandet.)

37. *Anthus rupestris* Nilss. Ruger paa de nøgne Skjær ved Indløbet til Fjorden men ogsaa længere inde, idetmindste til Stadsbygden, hvor den er hyppig paa de træbare Nes (Bækkenesset); jeg har ogsaa hørt den om Sommeren paa Tutterøen.

Anthus cervinus Pall. er if. Colletts „Norges Fugle“ bemærket ved Thronhjem; opgives ogsaa (af Lundgr.) at være seet i Ørkedalen.

38 *Anthus pratensis* Lin. forekommer om Vaaren, i Regelen fra Begyndelsen af Mai samt om Høsten flokkevis i Byens nærmeste Omegn; ruger paa Myrerne især i de højere liggende Egne, men ligesom det er Tilfælde med flere subalpinske Arter, nærmere ved Havet ogsaa i dettes Niveau.

39. *Anthus arboreus* Bechst. Alm. i Løvskove og kommer om Vaaren i 2den Uge af Maj, sjældnere først i 3die.

*) Medd. af Adj. Langberg.

40. *Emberiza citrinella* Lin. Alm. om Sommeren i Skovkanter, om Vinteren, hvis Sneen bedækker Markerne, i Byen; dens Sang høres i Regelen strax efter Midten af Marts, undertiden, skjønt faatonig, allerede i de første Dage af Maanedens.

41. *Emberiza hortulana* Lin. Alm. paa Bjerge saavel paa begge Sider af Byen som paa Nordsiden af Fjorden, (Stadsbygden, Lexvigstranden), saavidt bekjendt, Nordgrænsen for dens Forekomst i Landet. Kommer i Regelen henved Midten af Mai (tidligst bemærket den 10de, senest den 20de) og drager bort i Slutn. af August.

42. *Emberiza schoenichus* Lin. Ikke sjelden, især Vaar og Høst; kommer i første Halvdel af Mai.

43. *Plectrophanes nivalis* (Lin. *Emberiza*) træffes undertiden i større Flokke om Vaaren fra Midten af Marts til Midten af April i Byens Udkanter og nærmeste Omegn; mindre Flokke sees undertiden hele Vinteren paa enkelte Localiteter saasom ved Søboderne, hvor den søger Føde i Selskab med *Embr. citrinella*.

Plectr. (Emberiza) lapponica Lin. vides en Gang skudt i Ørkedalen (³⁰/₄ 56) og Aaret efter seet sammesteds.

44. *Pyrgita domestica* (Lin. *Fringilla*) er almindelig overalt.

45. *Fringilla coelebs* Lin. er alm. overalt. Hannen kommer om Vaaren næsten altid ved Slutningen af April Maanedes første Uge (5te til 9de); er undertiden fundet overvintrende.

46. *Fringilla montifringilla* Lin. er om Sommeren især hyppig i Fjeldtrakter, men ruger ogsaa overalt i Lavlandet. Overvintrer hyppigere end foregaaende; blev saaledes seet i Januar 1865, i større Mængde inde i Byen i Januar 1878; i den milde og snebare Vinter 1879—80 i store Flokke; Exemplarer, som da bleve skudte i Slutn. af Marts og opbevares i Samlingen, ere i fuld Sommerdragt, inedens de ellers have meget igjen af Vinterdragten ved sin Ankomst om Vaaren, endnu i Mai.

47. *Chlorospiza chloris* (Lin. *Fringilla*) er ikke sjelden og er ogsaa oftere truffet om Vinteren.

48. *Linota flavirostris* (Lin. *Fringilla*). Ruger hist og her saasom i de stejle Bjergvægge paa Nordsiden af Hladeham-

meren; i større Flokke sees den om Vaaren, sjeldnere om Vinteren i Selskab med

49. *Acanthis linaria* (Lin. *Fringilla*). Ruger i Birkeskove, helst høiere liggende og træffes Høst og Vaar flokkevis i Byen og Omegn. Trækker i Regelen bort midtvinters og høres atter de sidste Dage af Marts.

50. *Acanthis spinus* (Lin. *Fringilla*). Alm. i Naaleskove og træffes om Vinteren i Byens Haver.

Carduelis elegans Briss. Jeg har ikke seet noget Exemplar af denne, men efter Opgifter, om hvis Rigtighed der ikke er nogen Grund til at tvivle, er den oftere seet paa nært Hold, især om Vinteren i Selskab med *Fring. domestica*, ja endog skuddt (cfr. Collett „Mindre Medd.“)

51. *Corythus enucleator* (Lin.) viser sig næsten hver Vinter enkeltvis i Byens Haver og Omegn, enkelte Aar i Mængde (saaledes i 1861—62, 1866—67, 1877—78).

52. *Pyrrhula vulgaris* Temm. opholder sig i større eller mindre Mængde om Vinteren i Byen og Omegn, især i kolde og snefulde Vintre, indtil henimod Midten af April; om Sommeren i Naaleskovene, men bemærkes da sjelden.

53. *Loxia curvirostra* Lin. Ligesom de 2 foregaaende indfinder den sig enkelte Vintre i større el. mindre Mængde ved Byen; om Sommeren træffes den temmelig hyppigt i Naaleskove. I størst Mængde forekom den i 1866 baade Sommer og Vinter saavel nær Byen som i alle omkringliggende Trakter.

54. *Sturnus vulgaris* Lin. ankommer om Vaaren til meget forskjellig Tid; dog kan dens Ankomst gennemsnitlig sættes til Midten af Marts, skjønt den undertiden sees enkeltvis eller i smaa Flokke til hvilkensomhelst Tid af Vinteren: I 1855 bemærket d. 22de Decbr., i 1862 i Begyndelsen af Januar og Slutn. af Februar, i 1877 først i Slutn. af Marts o. s. v. De uhyre store Flokke, som om Høsten opholde sig i Byens Træplantninger og paa Kirkerne, opløses lidt efter lidt i Slutn. af October og Beg. af Novbr. I 1880—81, ved den pludseligt indtraadte Vinter forekom mange endnu til i Januar, da de i den strenge Kulde lode sig gribe med Hænder eller omkom.

55. *Corvus monedula* Lin. Rugede i flere Aar paa Domkirken, hvor den i de sidste Aar ikke er bemærket; overvintrede da enkelte Aar og viste sig i den strenge Vinter 1877—78 endog i temmelig betydeligt Antal i Byen; somoftest bemærkes den gennemtrækkende omkr. 1ste April el. i Marts.

56. *Corvus corax* Lin. forekommer temmelig hyppigt ved Byen om Vinteren; den ruger om Sommeren paa mange Steder, især i de vestlige Trakter, hvorfra saavel udvoxne som Unger haves i Saml.

57. *Corvus frugilegus* Lin. viser sig om Vaaren fra Slutn. af Marts ved Byen, hvor den ogsaa ruger (paa Hlademoen). Enkelte Aar forekommer den i større Mængde. Den store Udvandring, som i Vinteren 1875—76 fandt Sted over en større Del af Landet, viste sig ogsaa her, idet de daglig saaes i Byen og nærmeste Omegn, undertiden i store Skarer.

58. *Corvus cornix* Lin. Almindelig overalt. Om Vinteren sees den hyppigt i Byens Gader; om Sommeren i Skovtrakter, hvorfra den gjør daglige Udflugter til Fjæren.

59. *Pica caudata* Ray (*Corvus Pica* Lin.) Alm. overalt. Den *albino-var.*, som omtales af Collett (i „Mindre Medd.“), og som jeg har havt Anledning til at se, er skudt i Selbo. (Et sort Ind. bemærket ved Levanger 1879).

60. *Nucifraga caryocatactes* (Lin. *Caryoc. guttatus* Nilss.). Flere Exemplarer ere i Aarenes Løb skudte eller fangede om Høsten saavel i Byens Nærhed som i flere af de omkringliggende Trakter, og opbevares i Samlingerne. Især blev adskillige skudte eller snarefangne Høsten 1868*).

61. *Garrulus glandarius* (Lin.). Alm. i alle Skovtrakter Sommer og Vinter.

62. *Perisoreus infaustus* (Lin. *Garrulus* Briss.). Alm. i Naaleskove, især de højereliggende, til enhver Aarstid.

63. *Ampelis garrulus* Lin. *Bombycilla* Briss. Træffes om Vinteren i større eller mindre Antal. Den største Udvandring fandt Sted i Vinteren 1859, da de pludseligt d. 3die Febr. indfandt sig inde i Byen i overordentlig store Skarer (i Ørkedalen

*) Den sees ogsaa netop til samme Tid at være forekommet i Mængde paa visse Steder i Danmark (Collin, Ornith. Bidrag.)

bemærket paa lignende Maade i Januar s. A.*). Forøvr. forekom den talrigt i Vinteren 1861—62, i 66—67, 67—68 og 77—78.

64. *Alauda arvensis* Lin. viser med Hensyn til Tiden for sin Ankomst større Variation end nogen anden Trækfugl, efter som Markerne ere bare eller snedækkede. Tidligst er den efter min Iagttagelse i de sidste 25—30 Aar kommet d. 14de Marts, sildigst henv. Midten af April (1879). Naar megen Sne falder efter dens Ankomst, tyr den i smaa Flokke ind i Byen og søger Føde paa Søboderne, hvor ogsaa dens Sang høres. (I størst Mængde ruger den paa Ørlandet, Stadsbygden, Leinstranden, Hlademoen, Størdalshalsen og andre flade Strækninger).

65. *Alauda cristata* Lin., som aldrig forhen er truffet her-
tillands, saaes i Thronhjems Gader i Vinteren 1880—81, fra Begyndelsen af November til i Januar. Da den altid saaes alene, har der sandsynligvis kun været 1 Individ, som muligens er fordrevet ved de stærke Storme, der i Begyndelsen af November herskede i sydligere Egne. Desværre lykkedes det ikke at erholde Exemplaret, men den har været seet af saa Mange og paa saa nært Hold, at der er tilstrækkelige Vidnesbyrd for dens Forekomst. Efter den strenge Kulde i Beg. af Januar saaes den ikke mere.

66. *Upupa epops* Lin. Vides kun 1 Gang bemærket i Byens nærmeste Omegn, Høsten 1863 (1 af de 2 seede Individider blev skudt og opbevaret i en privat Saml.); derimod er den flere Gange bemærket i nærliggende Trakter.

Ord. II. Zygodactyli.

67. *Gecinus viridis* (Lin. *Picus*) er oftere skudt nær Byen især om Høsten el. om Vinteren og ruger paa flere Steder i Skovtrakterne.

68. *Gecinus canus* Gmel. synes idetmindste om Høsten at

*) Det var netop i den samme Vinter, at de (efter Collett) opholdt sig i uhyre Mængde i det sydlige Norge, (efter Hartmann) i Sverige og efter Fischer i Danmark.

være hyppigere end foregaaende, men vides ikke at være fundet rugende i de nærmeste Trakter.

69. *Dryocopus martius* (Lin. *Picus*.) Temmelig almindelig i de større Skove hele Aaret, saasom i Trakten ved Jonsvandet.

70. *Picus leuconotus* Bechst. er her i Egnen en af de almindeligste Hakkespetter, og er fundet rugende i Skovtrakter.

71. *Picus major* Lin. har undertiden vist sig hyppigt, til andre Tider i Løbet af mange Aar meget sjelden.

72. *Picus minor* Lin. er en af de hyppigst forekommende Arter af denne Slægt, saavel Sommer som Vinter og er den Art, som hyppigst findes inde i Byens Udkanter; i Sommeren 1880 rugede den endog her (ved Domkirken, hvor den daglig saaes i Løbet af Sommeren.)

73. *Apternus tridactylus* (Lin. *Picus*). Ogsaa af denne Art ere adskillige Exemplarer erholdte, især om Vinteren, og den ruger sandsynligvis i nærliggende Fjeldtrakter.

74. *Iynx torquilla* Lin. Har i enkelte Somre havt Tilhold paa enkelte Localiteter, hvor den ogsaa er truffet rugende, men er idetheletaget ikke meget udbredt. Dens Ankomst om Vaaren er i Begyndelsen af Mai.

75. *Cuculus canorus* Lin. høres i Byens Nærhed i Regelen kun om Vaaren ved dens Ankomst (fra 20de Mai til 1ste Juni) og kun et el. faa Par tilbringer Sommeren her, saasom paa Byaasen. Dens Rugepladse er de fjernere liggende Birkeskove, især de subalpinske.

Ord. III. **Syndactyll.**

76. *Cypselus apus* Lin. har i mindst 30 Aar havt sin Rugeplads i Fruekirkeetaarnet, hvorhen den ankommer med den første indtrædende Varme, i Regelen henimod den 1ste Juni, tidligst omkr. 20de Mai, undertiden først i 1ste el. endog 2den Uge af Juni; ofte er Kulde indtruffet efter dens Ankomst og den er da igjen forsvundet og senere kommet tilbage. Omkr. 1ste September trækker den bort, men enkelte Aar, længe efterat de, som om Sommeren have havt Tilhold i Byen, ere bortdragne, har der

pludselig vist sig en Mængde Taarnsvaler i Byens Gader, saaledes især i Begyndelsen af October 1862, da de sidste saaes d. 10de.

Caprimulgus europæus Lin. er af Lundgr. opgivet at være skudt og oftere hørt i Byens Nærhed, hvilket er optaget i „Norges Fugle“. Mig er den ikke forekommet.

Ord. IV. *Accipitres.*

77. *Surnia nyctea* (Lin. *Strix*). I de Aar, da Lemænerne vandre, findes denne Ugle her i Egnen, ellers sjelden. Den største Udvandring fandt Sted i Høsten 1872, da man daglig kunde se flere Explrr. skudte i Nærheden og flere fangedes levende; selv inde paa Hustage i Byen blev den bemærket. Om Natten skulde de (ifølge Colletts „Remarks on the ornithol. of north. Norw.“, Chria. Vidsk. Selsk. Forh. 1872) have Tilhold paa Skjær ved Munkholmen. Hyppige vare de ogsaa i Vintrene 1875—76 og 76—77, da en Præparant skal have erholdt omkr. 200 Stkr.

78. *Surnia passerina* (Lin. *Strix*) hører til sjeldnere Arter. Exemplarer haves fra Jonsvandstrakten (Gr. Sml.) og Hummelvigen, om Sommeren.

79. *Surnia funerea* Lath. er ikke sjelden, og mange Exemplarer ere erholdte i Aarenes Løb, især fra de subalpine Trakter om Sommeren.

80. *Nyctale Tengmalmi* Gm. (*Strix* Lin.). Er uden Tvivl en af de almindeligste Ugler, men bemærkes sjeldnere formedelst dens natlige Levemaade. En større Del af de i Aarenes Løb erholdte Exemplarer have været saadanne, som af en el. anden Grund have forvildet sig og ere blevne fangne, hvilket især har været Tilfælde om Vinteren, ja nylig endog 4 à 5 Gange i Løbet af en Maaned. Rugende er den truffet paa flere Steder i Skovtrakterne.*)

81. *Ulula urulensis* Pall. *liturata* Tengm. (*Strix* Lin.). Af

*) I Colletts „Remarks &c.“ opgives Inderøen som dens hidtil bekjendte nordligste Grændse i Landet; jeg har erholdt et Ex. fra Beiern, nær Bodø, og Hr. Conservator Schneider har meddelt mig, at han har faaet den ved Tromsø.

denne sjeldne Ugle blev 1 Ex. skudt paa Christiansten i Novbr. 1874. (Gr. Sml.)

82. *Strix aluco* Lin. er her i Egnen ikke saa almindelig som i Landets sydligere Dele, hvor den regnes for den almindeligste Ugle; heller ikke vides den bemærket i Byens Udkanter eller nærmeste Omegn, men er af og til erholdt fra Skovtrakterne.

83. *Bubo maximus* (*Strix Bubo* Lin.) er almindelig baade Sommer og Vinter. Dunklædte Unger fra Rugepladsene i Byens Omegn opbevares i Samlingerne.

84. *Otus vulgaris* (*Strix Otus* Lin.), som her i Egnen, saavidt bekjendt, har naaet sin Nordgrændse, hører til de mindre hyppige Arter; dog ere adskillige Explrr. erholdte i Aarenes Løb fra de fleste Trakter (Ørkedalen, Størdalen, Værdalen, Børsen og Byens nærmeste Omegn) og flere ere opbevarede i Samlingerne; paa førstnævnte Sted er den oftere skudt om Vinteren.

85. *Otus brachyotus* (Lin. *Strix*) er i Lemænaar hyppig, ellers sjelden, men er dog af og til ogsaa fundet overvintrende.

86. *Falco gyrfalco* Lin. Er hyppig i Fjeldtrakterne, men vides ikke iagttaget i Byens nærmere Omegn. Exemplarer ere erholdte fra Selbo, Singsaas, Ørkedalen o. s. v. og flere saavel yngre som ældre opbevares i Samlingerne. I usædvanligt Antal synes den at have forekommet i Høsten 1880, da der ogsaa var meget Fuglevildt.

87. *Falco peregrinus* Briss. hører til de sjeldnere Arter. 1 Ex. fra Omegnen haves i Selsk. Saml., et andet i en privat Saml.; begge fra nærliggende Fjeldtrakter (om Sommeren), hvor den sandsynligvis ruger.

88. *Falco æsalon* Lin. synes at være den almindeligste Art og forekom ligesom næst foregaaende i mere end sædvanlig Mængde Høsten 1880, da flere Explrr. saacs skudte eller fangede. Som Trækfugl kommer den i April og undertiden er den skudt allerede i de første Dage af Maaneden.

89. *F. timunculus* Lin. er ligeledes temmelig hyppig og bemærkes især om Vaaren fra Midten af April til Midten af Mai i Omegnen, hvor den fleresteds ruger saasom ved Jonsvandet, hvorfra dens Unger i Dundragt haves i Saml. Boje anfører i

sin „Tagebuch auf einer Reise durch Norwegen“ i 1817, at flere Par skulle ruge i Christianstens Mure og i Domkirketaarnet, hvilket ikke har vist sig i senere Aar.

90. *Astur palumbarius* Lin. er almindelig saavel Sommer som Vinter.

91. *A. nisus* Lin. er ligeledes alm., men er sjelden erholdt om Vinteren.

92. *Buteo vulgaris* Bechst. er sandsynligvis ikke sjelden, skjønt den her i Trakten, saavidt bekjendt, har sin Nordgrændse. Foruden flere andre, som jeg har seet, opbevares i Selsk. Saml. 1 ældre (fra Selbo), 2 Unger med begyndende Fjærklædning (Klæbo); disse ere, skjønt tilhørende 1 Kuld temmelig forskjeligt udviklede.

93. *Buteo lagopus* Lin. Forekommer hyppigt paa Højjeldene, men er ogsaa truffet i Lavlandet (Ex. i Selsk. Saml.). Et Ind. blev taget om Sommeren paa et Skjær ved Bynasset (Gr. Sml.)

94. *Aquila chrysaetos* Lin. Forekommer helst i Fjeldtrakter (Singsaas, Melhus), hvorfra udvoxne Exemplarer og Unger haves i Samlingen. Unger i Dundragt, omkr. 10 Dage gamle, ($15/6$) ere rent hvide; en saadan holdtes levende i endnu 14 Dage, i hvilken Tid den undergik betydelig Forandring: Først fremkom mørke, næsten sorte Vingefjer, dernæst lignende over hele Ryggen, og endelig paa Bugen, som endnu tildels er dunklædt, ligesom hele Hovedet, Tibier og Tarsar.

95. *Haliaetos albicilla* (Lin.) sees i Omegnen meget hyppigere end foregaaende, men vides ikke at ruge uden nær Havet; Ex. skudt ved Byen opbevares i Samlingen.

96. *Pandion haliaetos* (Lin.) vides bemærket ikke sjelden og ruger sandsynligvis ved flere Indsøer, da den oftere fleresteds i Omegnen er seet paa et og samme Sted hele Sommeren, men intet Exemplar haves herfra i Samlingerne.

Ord. V. Pulastræ.

97. *Columba palumbus* Lin. Høres om Sommeren i de fleste Skovtrakter og synes at være hyppigere end følgende Art. Ex-

emplarer ere skudte og tildels opbevarede fra de fleste Trakter: Leinstranden (i Selsk. Saml.), Strinden, Jonsvandet, Byaasen, Tiller, (Ørkedalen og Indherred fleresteds); ogsaa enkeltvis om Vinteren.

98. *Columba oenas* Lin. Kun 1 Par Exemplarer har jeg set af den Art; det ene var skudt midtvinters.

Ord. VI. Gallinæ.

99. *Tetrao urogallus* Lin. Almindelig i Skove. (En tilfældig Varietet — næsten askegraa overalt og uden Glands — opbevares i Selsk. Saml. fra Snaasen.)

100. *Tetrao tetrrix* Lin. Alm. i Skove; sterile Hunner sees temmelig hyppigt blandt det til Byen indbragte Vildt; derimod kjendes ingen Exempler paa tilfældige Varieteter, som ere ret hyppige i andre Dele af Landet.

T. urogalloides. Hannen er skudt el. fanget i mange Trakter i det Thronhjemske; 1 Ex. haves i Selsk. Saml. fra Klæbo, hvorfra jeg oftere har set Exemplarer. (1 i Gr. Saml. fra Hitteren, hvor den skal være bemærket hyppigt.)

101. *Tetrastes bonasia* (Lin. *Tetrao*.) Almindelig i Naaleskove.

102. *Lagopus albus* Lin. *subalpina* Nilss. Ruger om Sommeren f. Ex., men i ringe Antal, paa Graakallen; enkelte snefulde Vintre har den været truffet i Mængde i de laveste Trakter, ganske nær Byen.

103. *Lagopus rupestris* Gmel. *alpina* Nilss. Ruger paa Højfjeldene; men i enkelte træbare Trakter, saasom paa Lexvigstranden ogsaa længere nede og der nedenfor foregaaende Art. Om Vinteren skal den forekomme i Mængde paa Byaasen (omkr. 200 M. o. H.)

104. *Perdix cinerea* Briss. Enkelte Exemplarer ere i Aarenes Løb fældede, hvoraf 1 opbevares i Samlingen, og mange ere seede saavel nær Byen, som i fjernere Trakter (Indherred, Guldalen, Meldalen); i 1860 blev nogle Par udslupne, som senere skulle have formeret sig; men ifølge Collett („Mindre Medd.“) blev et Ex. allerede i 1840 faldbudt i Thronhjem.

Ord. VII. Grallæ.

105. *Charadrius aprivarius* Lin. opholder sig ved Ankomsten om Vaaren — i Regelen i anden Halvdel af April, sjældnere i første — i smaa Flokke i den nærmeste Omegn indtil i Mai Maaned eller, naar megen Sne ligger i Fjeldene, til Juni; ruger om Sommeren foruden paa Fjeldene, saasom paa Byaasen, ogsaa paa større Myrstrækninger i Lavlandet, f. Ex. paa Stadsbygden, men i større Mængde jo længere mod Vestkysten; er atter almindelig i Omegnen i September og tildels i October.

106. *Eudromias morinellus* (Lin. *Charadrius*) træffes om Vaaren temmelig hyppigt i Lavlandet, tildels i Selskab med foregaaende, men bemærkes først meget senere end denne; kun sjælden er den atter skudt om Høsten. Om Sommeren er den truffet rugende paa nærliggende Fjelde, hvor dens Unger ere tagne. (Medd. af Adj. Schulz.)

107. *Aegialites hiaticula* (*Charadrius* Lin.). Almindelig om Sommeren ved Fjorden og forekommer ligeledes ved de større Indsøer.

108. *Aegialitis minor* (*Charadr.* Lin.) synes at være sjælden og er efter „Norges Fugle“ fundet rugende op til Surendalen. 1 Exemplar fra Byens Omegn haves i Selsk. Saml.

Squatarola (*Charadr.*) *helvetica* Lin. skal være seet om Høsten i Byens nærmeste Omegn. (Explr. fra Hitren og Ørkedalen, ligeledes om Høsten, i Gr. Sml.)

109. *Vanellus cristatus* Mey. skydes om Vaaren ved dens Ankomst i Slutn. af Marts ganske hyppigt i Byens nærmeste Omegn og ogsaa langt fra Kysten; om Sommeren ruger den især nærved Havet, saasom hyppigt paa Ørlandet og Tarven og endnu paa Stadsbygden.

Streptilas interpres Lin. *collaris* Temm. er om Sommeren temmelig almindelig ved Havet, saasom paa „Juledagene“, Hitren og Halten, hvor den formodes at overvintre (Ex. af $29\frac{1}{2}$ 71 i Selsk. Saml.)

110. *Hematopus ostralegus* Lin. Almindelig overalt ved Fjorden til dens allerinderste Del; er ogsaa truffet rugende ved Selbosøen. Kommer i Regelen omkr. 1ste April; tidligst er den iagttaget 20de Marts.

111. *Telmatias gallinago* (*Scolopax* Lin) forekommer ikke sjelden, som det synes, helst i den subalpine Region; flere Explrr. ere indleverede til Saml.

112. *Telmatias gallinula* (*Scolopax* Lin.). Forekommer sjeldnere end foregaaende og efterfølgende og kun faa vides erholdte i Byens Omegn.

113. *Telmatias major* (Lin.). Skydes især Vaar og Høst men ruger sandsynligvis ogsaa paa mange Steder i Omegnen.

114. *Scolopax rusticola* Lin. Alm. og kommer i Regelen ved Midten af April. I Vinteren 1880 viste sig usædvanlig mange langt ud i November i Byens Nærhed ligesom flere andre Trækfugle, da Vinteren kom meget pludseligt.

115. *Limicola pygmæa* Lath. (*Tringa platyrhinca* Lin) er kun sjelden truffet paa Gjennemtrækket om Vaaren og om Høsten.

116. *Tringa canutus* (*T. islandica* Lin) er kun enkelte Gange skudt paa Gjennemtrækket. 1 Ex. i Sommerdragt, skudt i Rissen i Midten af August, haves i Selsk. Saml.

117. *Pelidna maritima* (*Tringa* Lin.). Almindelig, undtagen om Sommeren, til det Inderste af Fjorden. Explrr. i Vinterdragt opbevares i Selsk. Saml.

118. *Pelidna subarcuata* (Lin. *Tringa*). Er kun sjelden bemærket paa Trækket sydover. Et Ex. fra Rissen (Aug. 1876) opbevares i Samlingen.

119. *P. alpina* (Lin. *Tringa*) ruger om Sommeren paa Fjeldene og træffes paa Trækket — fra Midten af August til Midten af October — i Flokke i Fjæren; de først ankomne have endnu Sommerdragt (hvoraf Ex. haves i Saml.). Sjeldnere om Vaaren.

120. *Actodromas minuta* (Lin. *Tringa*). Træffes i Selskab med foregaaende hver Høst, saasom paa Fjæren ved Hlademoen.

121. *A. Temminckii* (Lin. *Tringa*) forekommer paa samme Maade som de 2 foregaaende, men sjeldnere.

122. *Machetes pugnax* (Lin.) er ikke sjelden erholdt paa Trækket om Vaaren og om Høsten, saavel i Trakter langt fra Kysten (Flaa, Klæbo) som ved denne og flere Explrr. opbevares i Samlingerne.

123. *Phalaropus hyperboreus* Lath. En Hun blev skudt

$\frac{10}{6}$ paa Selbosøen og opbevares i Selsk. Saml. Sandsynligvis ruger den paa adskillige Steder i Omegnen.*)

124. *Totanus glottis* Lin. ruger alm. paa Myrer, især til fjelds, men ogsaa i Byens nære Omegn. Vaar og Høst træffes den i Fjæren, saasom ved Hlademoen, hvorfra adskillige Explrr. ere erholdte.

Totanus fuscus Briss. er skudt i Ørkedalen og bemærket sammesteds om Sommeren, saa at den sandsynligvis ogsaa er forekommet i Thronhjems Omegn.

125. *Totanus calidris* Lin. er den hyppigst forekommende af Snepperne, saavel paa Myrer som ved Kysten og kommer om Vaaren omkr. Begyndelsen af Mai.

Totanus ochropus Lin. Jeg kjender intet Exempel paa, at denne Art er truffet i Byens Omegn, hvor den dog efter al Sandsynlighed maa være forekommet, da den efter Collett forekommer op til Egnen om Thronhjemsfjorden, og den desuden vides skudt i Ørkedalen.

Totanus glareola Lin. Heller ikke af denne Art har jeg faaet Exemplarer, men den opgives af Lundgr. at være skudt flere Gange i nogen Afstand fra Byen og skal ifølge den ovennævnte Kilde være „hyppig sydover gennem Thronhj. Stift.“

126. *Actitis hypoleucos* (Lin. *Totanus*) er næst *Tot. calidris* den hyppigste af alle Snepper, især ved Elve, saasom ved Nid-elven lige ved Byen, sjældnere ved Fjorden. Den bemærkes om Vaaren henved Midten af Mai.

127. *Limosa rufa* Briss. Er i senere Tider næsten aarlig truffet om Høsten, flokkevis el. enkeltvis paa de fra Norden eller Fjeldene tilbagevendende Vadefugles Forsamlingspladse, hvorhen den ankommer undertiden allerede før Midten af August i fuldkommen el. næsten fuldkommen Sommerdragt (Explrr. fra Strømmen i Rissen i Selsk. Saml.); forøvr. er den skudt temmelig hyppigt paa Fjæren ved Hlademoen, men især i Mængde nærmere Havet (Ex. i Vinterdr. i Selsk. Saml. fra Ørlandet), i Ør-

*) I Thronhj. Selsk. Skrfr. 1776 hedder det i en Efterretning fra Støren (ved Kap. O. Lie): „Fisktita (*Tringa lobata* Linnei), som er kjendelig formedelst sine *digitos lobatos*, har sit Rede paa Øer i Sandmælene.“

kedalen i October 80, i Indherred o. s. v.; paa flere af disse Steder ogsaa om Vaaren.

128. *Numenius arcuata* Lin. Almindelig paa Myrer, især i Lavlandet; ankommer til Byens Omegn i Regelen i Begyndelsen af April, sjældnere først i 2den Uge af Maaneden el. i Slutn. af Marts.

129. *Numenius phaeopus* Lin. er i nogle Trakter sjældnere, i andre hyppigere end foregaaende, det sidste især længere fra Kysten; dens Ankomst om Vaaren indtræffer noget senere end foregaaendes.

Grus cinerea Lin. Vaaren 1871 præparerede jeg 1 Ex., som sagdes at være skudt ved Levanger; et andet blev skudt samme-steds i Juni 1878, hvilket jeg har seet. Antages ogsaa at være observeret i flere Trakter nærmere Byen.

130. *Ardea cinerea* Lin. er adskillige Gange skudt om Vaaren ved og østenfor Byen, men ogsaa længere fra Fjorden ved Elve og Indsøer, selv om Sommeren; paa denne Tid er den dog hyppigst nærmere Havet. I den kolde og snefulde Vinter 1880—81 blev et Ex. skudt ganske nær Byen; flere af disse opbevares i Samlingerne.

131. *Rallus aquaticus* Lin. Mange Exemplarer ere i Aarenes Løb erholdte, men kun senhøstes eller i Begyndelsen af Vinteren, naar denne pludseligt indfinder sig, saaledes i November 1866 og i December 1875, begge skudte el. fangede nær Byen og opbevarede i Selsk. Saml.; fremdeles i 1878, 79 & 80, ligeledes i November og tildels fangede nær Huse. Dette stemmer ganske med den Iagttagelse af Fischer (i Nat. Tidsskr. B. 6, p. 138), at den under disse Omstændigheder forhindres i at trække bort og søger ind til Husene, medens den skjulte Levevis om Sommeren gjør, at den vanskeligere opdages.

132. *Crex pratensis* Bechst. har i de senere Aar betydeligt aftaget i Antal. Dens Ankomst om Vaaren indtræffer mellem 16de og 26de Mai. Enkelte Efternølere ere undertiden fundne senhøstes, saaledes en i Novbr., som er i Vinterdragt og opbevares i Saml.

Gallinula chloropus Lin. har jeg seet skudt i Ørkedalen, hvor

den oftere skal være seet ligesom ogsaa i andre Trakter, om Sommeren.

Ortygometra porzana (Lin. *Gallinula*.) Af denne forhen kun i den sydligste Del af Landet fundne Art viste sig, hovedsagelig i Ørkedalen, adskillige Individer saavel i Sommeren 1868 som i 1878. Nogle af de erholdte Exemplarer findes i Grams Saml.

133. *Fulica atra* Lin. er oftere skudt nær Byen. Høsten 1870 blev et Exemplar skudt paa Fjorden ligesom et andet i December samme Aar, hvilket opbevares i Selsk. Saml. Vaaren s. A. blev et Ex. skudt i Melhus, Vaaren 1876 i Ørkedalen 1 Ex., som haves i Grams Saml. At denne idetheletaget temmelig sjeldne Art ogsaa i ældre Tid oftere er truffet her i Trakten, sees af følgende Sted i Thronhj. Selsk. Skrifter 1776: „Blæs-Anden (*Fulica atra* Linne) med et hvidt skallet Blæs i Panden har jeg undertiden seet i Gulelven saavelom ogsaa i By-Elven“ (O. Lie „Efterretn. om nogle Naturalier.“)

Ord. VIII. Lamellirosfres.

134. *Cygnus musicus* Bechst. er skudt eller bemærket saavel paa Fjorden som i Trakter længere fra Kysten, især paa Trækket om Vaaren, saasom i Klæbo, hvorfra Ex. haves i Gr. Sml., sjeldnere midtvinters eller om Sommeren.

135. *Cygnus Bewickii* Yarrell, *minor* Pallas, viste sig i Beg. af Aaret 1880 i stor Mængde overalt i det Thronhjemske (nærmere herom i Thronhj. Vidsk. Selsk. Skrifter 1879 p. 48.) Ellers aldrig bemærket.

136. *Anser cinereus* Mey. ruger i Mængde paa Øerne udenfor Fjorden saasom paa Tarven, hvorfra Unger og Voxne haves i Saml. og bemærkes i Byens Nærhed kun paa Trækket, om Vaaren fra Marts til Mai og om Høsten.

137. *Anser segetum* Gmel. Kun 1 Exemplar vides skudt i Omegnen paa Sydtrækket i September; det opbevares i Selsk. Saml.

Anser brachyrhyncus Baill. Et Par Explr. ere skudte paa Hitren Høsten 1871; det ene opbevares i Selsk. Saml. I Colletts „Remarks &c.“ omtales ogsaa 1 Ex. fra Strinden.

138. *Bernicla torquata* Frisch, (*Anser* Briss.). Jeg kjender

kun 1 Exempel paa, at denne ved Vestkysten paa Trækket i stor Mængde forekommende Art er bemærket i Thronhjems Omegn; det var i April 1856, skjönt dens Ankomst til Landet ellers sees at indtræffe i Slutn. af Mai. Exemplaret opbevares i Selsk. Saml.

139. *Vulpanser tadorna* (Lin. *Anas*) ruger især paa Øerne ved Indløbet til Fjorden; fra Tarven havest Dununger i forskjellig Udvikling i Selsk. Saml., temmelig overensstemmende med dem, som beskrives af Collett i „Ornith. Bemærkn.“ (N. Mag. f. Naturvidsk. 1871.) — Efter sammes „Norges Fugle“ „trænger den sparsomt og blot under Træktiderne ind i de dybere Fjordbunde“ og efter „mindre Meddelelser“ er den „udbredt langs hele Landets Kystlinie uden nogensteds at trænge dybt ind i de større Fjorde.“ Blandt de mange Exemplarer, som jeg har seet fældede paa Vaartrækket i Aarenes Løb, have en større Del været fra Indherred; paa Ytterøen er den fundet rugende, ja paastaaes endog at overvintre; paa Tutterøen har jeg fundet et dødt Ex; I Gr. Sml. findes unge Individuer fra Bynneset, som „skulle være udklækkede der.“ 1ste Marts 1880 saa jeg et Ex. fra en indre Fjeldbygd (Opdal).

140. *Anas boschas* Lin. Ruger især ved ferskt Vand og forekommer almindelig om Sommeren; er ogsaa adskillige Gange skudt om Vinteren. I den pludseligt indtræffende, strenge Vinter 1880—81 var ogsaa denne en af de i Regelen borttrækkende Arter, som ofte erholdtes.

141. *Anas penelope* Lin. synes ikke at være sjelden ved de ferske Vande om Sommeren, hvorfra flere Exemplarer opbevares og er efter Collett særdeles hyppig ved de ferske Vande paa Øerne udenfor Thronhjemsfjorden; er bemærket i Flokke og skudt paa Fjorden om Høsten, nær Byen.

142. *Querquedula crecca* (Lin. *Anas*). Alm. om Sommeren ved Elve og Indsøer og er enkelte Gange truffet om Vinteren.

143. *Dafila acuta* (Lin. *Anas*) er kun sjelden truffet og, som det synes, kun paa Vaartrækket; et Par Explr., fra 2 forskjellige Aar, opbevares i Gr. Sml. fra Melhus, 1 i Selsk. Sml. fra Størdalen, et 4de, som jeg ligeledes har seet, blev skudt nær

Byen. — Den opgives at være skudt i Ørkedalen om Sommeren, uden at dens Rugeplads kjendes.

144. *Fuligula cristata* Ray. Mange Exemplarer ere skudte i Byens Nærhed saavel ved ferskt som salt Vand især om Høsten, sjeldnere om Vaaren, og flere opbevares i Samlingerne.

145. *Fuligula marila* Lin. er idetheletaget forekommet sjelden og vides ikke med Sikkerhed at ruge i nærliggende Trakter. Flere Exemplr. haves i Selsk. Saml. fra Fjorden, Høst og Vaar.

146. *Glaucion clangula* (Lin. *Fuligula* Steph.) er en af de hyppigst forekommende Arter af denne Gruppe, om Sommeren ved høiere liggende Indsøer, om Vinteren paa Fjorden og aabne Steder i Elven.

147. *Harelda glacialis* (Lin. *Fuligula* Steph.) forekommer i Mængde paa Fjorden om Vinteren til i Mai, sjeldnere og kun som yngre om Sommeren. Et Ex. i Selsk. Saml. er i ren Sommerdragt allerede i 1ste Halvdel af April, et andet i Mai, ligeledes en ældre Han, er endnu ikke udfarvet, et 3die i Marts er i fuldstændig Vinterdragt, og Ombytningen maa saaledes foregaa til meget forskjellig Tid.

148. *Oidemia fusca* (Lin. *Fuligula* Steph.) er fundet rugende hist og her ved højere liggende Vande og skydes ikke sjelden Høst og Vinter paa Fjorden, hvorfra flere Explrr. haves.

149. *Oidemia nigra* (Lin. *Fuligula* Steph.). Exemplarer haves i Selsk. Saml. fra de ferske Vande om Sommeren, og fra Fjorden om Vinteren.

150. *Somateria mollissima* (Lin. *Fuligula* Steph.) er almindelig overalt i Fjorden. I største Mængde ruger den ved Indløbet, paa Tutterøen og i Indherred. Om Sommeren sees særskilte Flokke af unge Hanner; efter Udrugningen sjelden ældre Hanner; dog ere ogsaa saadanne skudte, hvoraf Ex. i Saml. med fældende Vingefjer.

151. *Somateria spectabilis* (Lin. *Fuligula* Steph.). Den opgives i Rasch's Fort. og Bemærkn. over de i Norge forek. Fugle (i Mag. f. Naturvidsk. 1838) at være skudt ved Throndhjem, ligesom den ogsaa senere er bemærket her og skudt ved Indløbet til Fjorden, paa Gjennemtrækket om Vaaren.

152. *Mergus serrator* Lin. Almindelig; rugende er den truffet saavel ved salt Vand, hvor jeg har fundet dens Rede, som især ved de ferske Vande, hvorfra Unger haves (Jonsvandet); ogsaa om Vinteren.

153. *Mergus merganser* Lin. Exemplarer i Sommerdr. haves fra de ferske Vande paa Nordsiden af Fjorden; forekommer paa Fjorden især om Vinteren og Vaaren; enkelte Aar er paa denne Tid en stor Mængde indbragte til Byen.

Ord IX. **Steganopodes.**

154. *Sula bassana* Lin. erholdes ikke sjelden om Vinteren, især efter stormfuldt Veir, og da undertiden fundet drivende til Kysten — endog langt inde i Fjorden — eller forvildet ind over Land, saa at den er blevet grebet. I Februar 1877 saa jeg i Byen mindst 10 a 12 Stkr. og i December samme Aar vare 8 Stkr. fangede paa 1 Fiskeredskab i Skjørn.

155. *Phalacrocorax carbo* Lin. Ruger hovedsagelig paa stejle Klipper nær Havet; bemærkes om Sommeren ogsaa inde i Fjorden saasom stadigt paa Flakskjærene; om Høsten og Vinteren ogsaa i den allerinderste Del, enkelte Gange endog paa ferskt Vand.

156. *Phalacrocorax graculus* Lin. *cristatus* Temm. er idet- heletaget bemærket meget sjeldnere end foregaaende og kun faa Exemplarer ere erholdte, skudte paa Fjorden om Vinteren.

Ord X. **Longipennes.**

157. *Sterna hirundo* Lin., den om Vaaren sildigst tilbage- vendende Trækfugl, er fra Begyndelsen af Juni hyppig overalt ved Fjorden; ruger om Sommeren ogsaa ved Indsøer, saasom ved Jonsvandet, hvor den fordum fandtes i langt større Mængde og i Selbo, temmelig høit over Havet, hvorfra Unge haves i Selsk. Saml.

Sterna arctica Temm. forekommer om Sommeren hyppigt omkring Øerne udenfor Thronhjemsfjorden.

Croicocephalus ridibundus (Lin. *Larus*) antages med fuld-

kommen Sikkerhed at være seet ved Byen (Gram); den er forhen kun bemærket i det sydlige Norge og der sjelden.

158. *Rissa tridactyla* (Lin. *Larus*). Almindelig om Vinteren i Fjorden, hvorfra ældre og yngre haves i Samlingen. Allerede i August bemærkes de fra Norden tilbagevendende.

159. *Larus canus* Lin. Alm. i Fjorden hele Aaret, sjeldnere ved de ferske Vande, hvor den dog ruger paa adskillige Steder (Jonsvand, Selbosøen). Det største Vær i Fjorden er Tutterøen, hvor Rederne ligge aabne overalt paa Øens Nordside, og de nysudklækkede Unger findes under Enebuskene.

160. *Larus argentatus* Brünn. Alm. i Fjorden om Vinteren, sjeldnere om Sommeren, da den især ruger nær Havet, saasom i Mængde paa Tarven, hvorfra Dununger og ældre i Sommerdragt i Selsk. Saml. ligesom ogsaa af de 2 følgende.

161. *Larus fuscus* Lin. ruger paa sidstnævnte Sted paa Myrerne, medens de øvrige Arter ruge nær Stranden. Alm. om Vinteren paa Fjorden, sjeldnere om Sommeren og ved de ferske Vande.

162. *Larus marinus* Lin. Alm. paa Fjorden om Vinteren og ruger om Sommeren i Selskab med næstforegaaende.

163. *Larus leucopterus* Faber. 1 ungt Exemplar af denne Art skjødes paa Fjorden i Januar 1879.

Larus glaucus Brünn. En Albino af denne Art blev skudt ved Indløbet til Fjorden 1871; den opbevares i Universitetets Saml. og er nærmere omtalt i Colletts „Remarks.“ p. 294.

Pagophila eburnea (Lin. *Larus*) opgives at være skudt i Gulosen (Lundgr.) og i Størdalen (Nilsson).

164. *Lestris pomarina* Temm. Træffes undertiden, helst som yngre og især om Høsten efter stærke Storme i Omegnen og da gjerne i en forvildet Tilstand: Et Par Exempl. blev i 2 forskellige Aar taget med Hænder i Byens Udkanter, et Par ældre (Selsk. Saml) skudt Høsten 1879 i Rissen, temmelig langt fra Søen; samtidigt vare flere bemærkede og 1 fundet paa en Ager helt inde i Værdalen.

165. *Lestris parasitica* Brünn. Almindelig og ruger ogsaa

i Fjordens inderste Del, hvorfra Unge i Dundragt haves i Samlingen.

166. *Lestris Buffonii* Boie. Sees ikke sjelden om Vaaren nær Byen paa Fjorden og ruger sandsynligvis fleresteds ved Fjeldsøerne, hvor Ex. ere skudte om Sommeren og opbevares i Samlingerne.

167. *Procellaria glacialis* Lin. Kun sjelden bemærket saa langt inde som ved Byen, hvor 1 Ex., som opbevares i Selsk. Saml., var fløiet imod en Telegraftraad. Forøvr. ere Exemplarer erholdte fra Fjordens Indløb (Ørlandet o. s. v.)

168. *Thalassidroma pelagica* Lin. Hidtil, saavidt vides, kun 1 Gang bemærket saa langt inde som ved Byen; her fangede jeg et Ex. i en af Byens Gader (¹⁶/₁₂ 57), hvorhen den sandsynligvis var fordrevet ved en Storm; den holdt sig længe svævende foran en tændt Gadelygte.

Ord XI. Pygopodes.

169. *Podiceps cristatus* Lin. Kun et Par Exemplarer ere om Vinteren bemærkede i Byens Omegn; det ene blev skudt lige ved Byen (Novbr. 70) og opbevares i Selsk. Saml., det andet fanget i et Fiskegarn, i Gulosen (²⁵/₁ 72) og haves i Gr. Sml.

170. *Podiceps rubricollis* Lath. er den hyppigst bemærkede Art af denne Slægt, men er ligesom foregaaende kun truffet som yngre om Vinteren; 1 af de opbevarede Explr. blev skudt paa Jonsvandet i December 79. (Vidsk. Selsk. Skriftr. 79 p. 50).

Podiceps cornutus Temm. har ifølge Colletts „Norges Fugle“ oftere vist sig omkr. Thronhjemsfjorden. I Gr. Sml. haves et Par fra Indløbet.

171. *Colymbus glacialis* Lin. er ofte skudt paa Fjorden om Vinteren; den sees her ogsaa ikke sjelden parvis om Sommeren og siges at ruge ved Fjeldvande paa Nordsiden.

172. *Colymbus arcticus* Lin. ruger alm. ved Indsøer, saasom paa Byaasen, ved Jonsvandet, i Selskab med følgende. Nogle overvintre ved Fjorden, hvorfra Ex. i Vinterdr. haves i Saml.

173. *Colymbus septentrionalis* Lin. er ligeledes alm. De fleste synes at trække bort om Vinteren.

174. *Cepphus grylle* (Lin. *Uria* Moehr.) Alm. par Fjorden til alle Aarstider.

175. *Uria troile* Lin. Almindelig paa Fjorden især senhøstes, men er ogsaa erholdt her i Sommerdragt. Varieteten *ringuia* Brünn. er temmelig alm. sammen med Hovedformen; flere Explr. af denne sidste ere erholdte til Selsk. Saml., og til Gr. Sml. ogsaa i Sommerdragt. Exemplrr., skudte i Midten af April (Rissen), bestaaende af begge Former have næsten fuldstændig Sommerdragt, men med nogle hvide Fjær gjensiddende paa Struben (Selsk. Saml.)

176. *Fratercula arctica* Lin. skydes temmelig hyppigt paa Fjorden blandt Alker senhøstes, men er ogsaa erholdt her om Sommeren saavel ældre, som yngre (Selsk. Sml.)

177. *Alca torda* Lin. kommer om Høsten, undertiden i stor Mængde ind i Fjorden og er hyppig om Vinteren; i Marts begynde de lidt efter lidt at trække bort; enkeltvis er den ogsaa erholdt om Sommeren.

178. *Mergulus* alle Lin. skydes ikke sjelden paa Fjorden om Vinteren.

